

Moglicë vannkraftverk i Albania forventes ferdigstilt tidlig i 2020, med en installert effekt på 184 MW.

Kraftverket er en del av Devoll vannkraftprosjekt, som når det er ferdigstilt vil øke Albanias kapasitet innen vannkraft med 17 prosent.

2018

Samfunnsansvar

Samfunnsansvar

STYRING AV SAMFUNNSANSVAR

Ansvarlig forretningsdrift

Statkraft er forpliktet til å opptre på en bærekraftig, etisk og sosialt ansvarlig måte. For å oppfylle disse grunnleggende forpliktelsene støtter Statkraft seg på globalt anerkjente initiativer og standarder, herunder OECDs Guidelines for Multinational Enterprises og IFC Performance Standards on Environmental and Social Sustainability.

Statkraft er medlem av FNs Global Compact og følger opp initiativets ti prinsipper innen områdene menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, miljø og antikorrupsjon. Medlemmer av Global Compact er forpliktet til å rapportere om hvordan prinsippene blir fulgt opp, og dette kapitlet om samfunnsansvar fungerer som Statkrafts fremdriftsrapport for 2018. I 2018 ble Statkraft medlem av Global Compact Nordic Network for å dele erfaringer og beste praksis.

Statkraft bidrar til flere av FNs bærekraftsmål og har identifisert mål 7: *Ren energi for alle* og mål 13: *Stoppe klimaendringene* som de bærekraftmålene Statkraft bidrar mest til å oppfylle.

Statkrafts vurdering og håndtering av virkninger av klimaendringene er basert på omfattende analyser, blant annet vurderinger fra Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) og FNs Framework Convention on Climate Change (UNFCCC).

Statkraft har virksomhet i hele verden. Som et norsk selskap opererer Statkraft i samsvar med norske lover og regler samt med lover og regler i de landene der selskapet har virksomhet. Statkrafts policy er også å følge relevante internasjonale konvensjoner og retningslinjer fastsatt av internasjonale organisasjoner. Der det er forskjeller mellom gjeldende lover, regler og Statkrafts styringsdokumenter følges de normene som setter de høyeste standardene for adferd.

Styring og ledelse

Statkrafts styre har vedtatt etiske retningslinjer (Statkrafts leveregler) som beskriver grunnleggende prinsipper for bærekraftig, etisk og sosialt ansvarlig adferd. Levereglene gjelder for alle selskaper i konsernet og for alle enkeltpersoner som arbeider for Statkraft, uavhengig av sted. Det forventes at Statkrafts samarbeidspartnere opptre i tråd med standarder som er i samsvar med Statkrafts etiske retningslinjer. Krav til Statkrafts leverandører er beskrevet i Statkrafts leveregler for leverandører.

Styring av samfunnsansvar

Statkrafts styringssystem beskriver ambisjoner, retning og mer detaljerte krav for en rekke områder, herunder samfunnsansvar. Systemet legger til rette for en strukturert og helhetlig håndtering på tvers av organisasjonen, og dette blir jevnlig revidert og oppdatert for å tilpasses nye forventninger og utfordringer.

I Statkraft skal samfunnsansvar ivaretas både av hvert enkelt individ, ledere og i linjen, og det er etablert systemer som gir ansatte nødvendig veiledning og råd for å opprettholde ønsket adferd. Statkraft har etablert konsernstaber for å følge opp selskapets arbeid og resultater knyttet til samfunnsansvar på et overordnet nivå.

Statkraft har en beslutningsmodell for større utviklingsprosjekter, fusjoner og oppkjøp som skal sikre en enhetlig tilnærming til samfunnsansvar fra tidlig utviklingsfase til drift. Et felles prosjektstyringssystem for konsernet, som er uavhengig av teknologi eller geografi, er under utvikling og implementering er planlagt i 2019. Systemet vil ha et særskilt fokus på temaer knyttet til samfunnsansvar i alle stadier av et prosjekt.

Resultatoppfølging

Statkraft har gjennomført en materialitetsanalyse for å identifisere selskapets viktigste temaer knyttet til samfunnsansvar. Analysen ble gjennomført i henhold til prinsippene i Global Reporting Initiative Standards (GRI Standards) og følgende temaer ble identifisert som de viktigste for Statkraft:

- Sikkerhet og sikring av mennesker
- Menneskerettigheter
- Forvaltning av vannressurser
- Biodiversitet
- Tilpasning og beredskap knyttet til klimaendringer
- Forretningsetikk og antikorrupsjon

Statkraft har etablert nøkkelindikatorer for både forretnings- og stabsområder som også omfatter samfunnsansvar. Disse blir jevnlig fulgt opp både av konsernledelsen og styret. Selskapet har i 2018 utviklet nye mål for en rekke temaer, herunder samfunnsansvar. Konsernrevisjonen følger også opp temaer knyttet til samfunnsansvar som en del av revisjonsarbeidet.

Statkraft har innført et system for registrering og oppfølging av avvik og forbedringsforslag. Systemet legger til rette for strukturert håndtering av tiltak, analyse av hendelser og forbedringer, samt læring på tvers av organisasjonen.

Rapportering om samfunnsansvar

Statkrafts rapportering om samfunnsansvar er basert på retningslinjene i GRI Standards, som omfatter indikatorer for en rekke temaer samt prinsipper knyttet til selve rapporteringsprosessen.

Statkraft mener at de rapporterte indikatorene gir dekkende informasjon om de viktigste temaene for selskapet, samtidig som forventninger fra selskapets interessenter blir hensyntatt. Statkrafts informasjon om samfunnsansvar har blitt utarbeidet i tråd med nivå «Core» i GRI Standards.

Data om samfunnsansvar er innhentet fra alle selskaper der Statkraft er majoritetseier, og disse dataene er tatt inn i regnskapet i sin helhet. Regnskapet omfatter aktiviteter og lokasjoner i alle faser fra prosjektplanlegging til drift.

Statkraft har engasjert Deloitte AS for å gjennomgå selskapets rapportering om samfunnsansvar.

Dialog med interessenter

Statkraft utvikler virksomheten på en måte som gir merverdi til eier og til de landene og lokalsamfunnene hvor selskapet er til stede. Statkrafts mål er å ha åpen dialog om temaer knyttet til samfunnsansvar med alle interessenter som påvirkes av selskapets aktiviteter. Viktige partnere i denne dialogen er offentlige tjenestemenn, myndigheter på statlig, regionalt og lokalt nivå, lokalsamfunn, grunneiere, medarbeidere, kunder, leverandører, forskningsinstitusjoner, ikke-statlige organisasjoner, frivillige organisasjoner og media.

Leverandørstyring

Utgangspunktet for Statkrafts styring av leverandørkjeden er beskrevet i «Statkrafts leveregler for leverandører», og leverandører er forventet å følge disse. Statkrafts leverandører blir informert om kravene i levereglene og andre relevante krav i innkjøpsprosessen og er juridisk forpliktet til disse gjennom kontraktsinngåelse.

I løpet av 2018 ble Statkrafts arbeid med oppfølging av samfunnsansvar i leverandørkjeden gjennomgått og analysert, og forbedringsområder ble identifisert. Statkraft starter opp et prosjekt i 2019 for å følge opp disse områdene.

Varslingsaker

Statkraft ønsker åpenhet rundt dilemmaer og etiske problemstillinger, og det er lagt til rette for at alle medarbeidere kan få veiledning og råd med tolking av Statkrafts etiske retningslinjer og ønsket adferd.

Statkraft har et system for rapportering av varslingsaker, hvor medarbeidere oppfordres til å rapportere bekymringer. Statkrafts leveregler understreker at medarbeidere har både rett og plikt til å varsle om brudd på juridiske eller etiske forpliktelser gjennom linjeorganisasjonen eller konsernets varslingskanal som ivaretas av konsernrevisjonen. (Statkrafts datterselskap Skagerak Energi AS implementerte en separat ekstern varslingskanal i 2018.)

Rapportering kan gjøres anonymt, og varslingskanalen er også tilgjengelig for eksterne via Statkrafts nettsider. I 2018 ble det rapportert totalt 55 bekymringer, 11 av disse ble rapportert gjennom varslingskanalen og 12 saker ble rapportert anonymt. Bekymringene omhandlet primært temaer knyttet til medarbeidere, interessekonflikter, korrupsjon og andre forretningsetiske bekymringer.

De rapporterte sakene blir vurdert og fulgt opp i samsvar med konsernets regelverk. Noen saker blir avsluttet etter en innledende vurdering av linjeorganisasjonen eller konsernrevisjonen, noen saker blir gjenstand for videre oppfølging av linjeorganisasjonen eller konsernrevisjonen, mens enkelte saker krever en granskning for å klarlegge fakta. Dette besluttes på bakgrunn av en risikovurdering. Konsernrevisjonen er ansvarlig for å utføre slike granskinger. I 2018 initierte konsernrevisjonen tre granskinger. I granskinger som ble avsluttet i 2018 ble det ikke avdekket vesentlige lovbrudd.

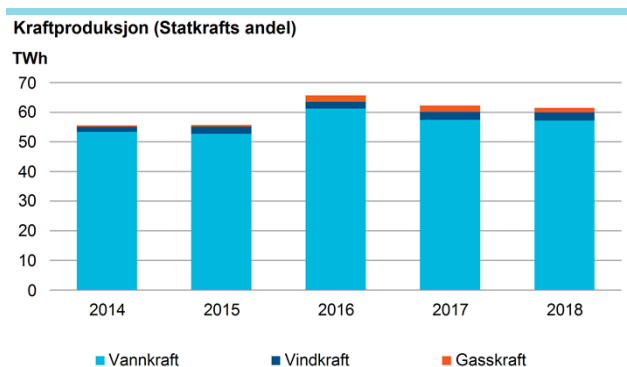
STATKRAFTS BIDRAG

Statkraft støtter overgangen til en lavkarbonøkonomi ved å tilby fornybare og bærekraftige energiløsninger. Selskapets vekst vil utelukkende være innen fornybar energi. Fornybar energi er avgjørende for å bekjempe klimaendringer, og Statkraft er en del av løsningen for en renere fremtid.

Statkrafts aktiviteter bidrar til bedring i globale, nasjonale og lokale økonomier gjennom utbytte til sine aksjonærer, betaling av skatt til myndigheter, globale og lokale innkjøpsaktiviteter, direkte sysselsetting, forskning og utvikling og sosiale investeringer. Selskapet bidrar også til å fremme god forretningspraksis gjennom ansvarlig forretningspraksis og kunnskap om klimaendringer.

Statkrafts virksomhet

I 2018 var 97,6 % av Statkrafts kraftproduksjon basert på fornybare energikilder, og 92,7 % prosent, eller 57,2 TWh, kom fra vannkraft. Karbonintensiteten i Statkrafts kraftproduksjon var 9 kg CO₂/MWh i 2018. Som energiteknologi har vannkraft mange fordeler, blant annet høy virkningsgrad, lave driftskostnader, lang levetid, høy fleksibilitet og lav karbonintensitet. De store norske vannmagasinene muliggjør produksjon av elektrisitet også i perioder med redusert tilsig. Denne fleksibiliteten er spesielt viktig for å oppnå en balansert kraftproduksjon også i perioder med varierende produksjon fra vind- og solkraft.

Kraftproduksjon i Statkraft fordelt på teknologi i perioden 2014-2018.

Utvikling og drift av vannkraftanlegg muliggjør flerbruk av vannveier og damanlegg, til for eksempel vanning, drikkevannsforsyning, transport og friluftsliv. Reservoarer som brukes til flomdemping er også en viktig sikkerhetsfunksjon for anlegg som er i drift. Slik bruk av anlegg vil bli enda viktigere i fremtiden når virkningene av klimaendringer blir mer merkbare.

Vindkraft er en fornybar teknologi med få miljøpåvirkninger og kun mindre utslipp. Statkraft fortsetter å utvikle og drifte vindparker i de nordiske landene, så vel som i Storbritannia, Irland og Brasil.

En kraftig reduksjon i prisene på solcellepaneler har gjort solkraft til den raskest voksende energikilden i verden. Samtidig blir solkraft lønnsomt i et stadig økende antall markeder, noe som igjen øker Statkrafts interesse for solkraftinvesteringer.

Statkrafts første solpark i Tyskland ble bygget i 2018 ved siden av selskapets vannkraftverk i Dörverden. Parken på 750 kW er et testanlegg for solkraft i kombinasjon med batterier.

Statkraft bidrar også til mer optimal utnyttelse av energiressursene gjennom tjenester relatert til markedsadgang, fjernstyring av sol- og vindkraftanlegg, samt virtuelle kraftverk.

Statkrafts ikke-fornybare kraftproduksjon inkluderer kraftproduksjon basert på gass og fossilbasert topp- og reservekapasitet til lokal produksjon av varme. Gasskraft anses av mange som en overgangsteknologi. Denne teknologien genererer CO₂-utslipp, men utslippene er betydelig lavere enn for kulldrivne kraftverk. I likhet med vannkraft, bidrar gasskraft til fleksibilitet i de europeiske kraftmarkedene.

FNs bærekraftsmål

Statkrafts virksomhet bidrar til implementeringen av FNs mål for bærekraftig utvikling (SDGer). Blant de 17 målene har Statkraft identifisert mål 7 «*Ren energi til alle*» og mål 13 «*Stoppe klimaendringene*» som de målene selskapet kan bidra mest til. Statkraft bidrar også til realiseringen av andre SDGer, som for eksempel mål 2 «*Utrydde sult*», mål 5 «*Likestilling mellom kjønnene*» og mål 8 «*Anstendig arbeid og økonomisk vekst*».

Statkrafts viktigste bidrag og resultater i 2018 knyttet til FNs bærekraftsmål er presentert i tabellen nedenfor.

**VIKTIGSTE SDGer FOR
STATKRAFT**
STATKRAFTS HOVEDBIDRAG
STATUS 2018

Sikre tilgang til pålitelig, bærekraftig og moderne energi til en overkommelig pris for alle

Fornybar energi er avgjørende for å bekjempe klimaendringer. Statkraft er en del av løsningen for en renere fremtid. Alle nye investeringer i Statkraft vil komme innen fornybar energi. Kjerneelementer i Statkrafts nye strategi er blant annet optimalisering av selskapets vannkraftportefølje og annen fleksibel produksjon, og en økt satsing på utvikling av sol- og vindkraft.

I 2018 var Statkrafts kraftproduksjon 61,7 TWh og i tillegg ble det produsert 1,1 TWh fjernvarme. 97,6 % av kraftproduksjonen var fornybar, og ytterligere 865 MW ny fornybar kapasitet er under utvikling.

I tillegg til produksjon av kraft, har Statkraft også gjennomført prosjekter for å øke tilgangen på rimelig og ren energi til lokalsamfunn i mindre utviklede regioner. Et eksempel er Statkrafts innsats for å støtte Khimti Rural Electricity Cooperative i Nepal med å kople seg til det nasjonale strømmettet og i tillegg levere elektrisitet til flere lokalsamfunn. I 2018 hadde 8 500 husholdninger fått tilgang til elektrisitet som følge av dette initiativet.

Handle umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem

Som en del av selskapets prosjektutvikling leverer Statkraft også strøm til lokale strømmett rundt prosjektområder i lokalsamfunn som ikke har tilgang til elektrisitet.

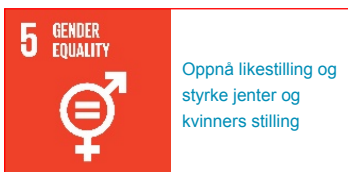
**ANDRE VIKTIGE SDGer FOR
STATKRAFT**
STATKRAFTS HOVEDBIDRAG
STATUS 2018

Utrydde sult, oppnå matsikkerhet og bedre ernæring og fremme bærekraftig landbruk

I Statkrafts utbyggingsprosjekter er det et viktig mål å sikre at tap av arealer, produksjon eller tilgang på ressurser blir kompensert på en bærekraftig måte, slik at selskapet bidrar til fremtidig utvikling av bærekraftig landbruk.

Statkraft har igangsatt flere programmer for å sikre levebrød for lokalsamfunn som er påvirket av selskapets prosjekter, for eksempel i Albania og Tyrkia.

Statkraft har også iverksatt tiltak for å styrke matsikkerheten. Et eksempel på dette er samarbeid med lokalsamfunn i Peru i tilknytning til selskapets prosjekter.

Oppnå likestilling og styrke jenter og kvinners stilling

Statkraft har en klar forpliktelse til likestilling i alle sine aktiviteter. Nulltoleranse for diskriminering, mobbing og trakassering er kjerneprinsipper i Statkrafts personalpolitikk.

Statkraft videreførte innsatsen med å forbedre kjønnsbalansen i 2018, og arbeid er påbegynt for å definere tiltak som er skreddersydd for energibransjen og ulike geografiske områder.

Som en del av prosjektutviklingen involverer Statkraft seg også i aktiviteter for å styrke kvinners stilling i lokalsamfunn som berøres av selskapets prosjekter. Slike tiltak har blant annet blitt iverksatt i Peru, Chile, Nepal og India, hvor målet er å fremme kvinners økonomiske kompetanse, utdanning og styrking av institusjonelle prosesser knyttet til disse temaene.

Fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle

Statkrafts arbeider for å redusere sosial påvirkning gjennom å støtte opp under en bærekraftig og økonomisk utvikling lokalt og regionalt. Å sikre at prosjekter også gir fordeler lokalt er en viktig og integrert del av dette arbeidet.

I 2018 ble det gjennomført utviklingsprogrammer i lokalsamfunn i nærheten av selskapets prosjekter for eksempel i Peru, Brasil og India, enten som en del av konsesjonskrav eller som frivillige utviklingsprogrammer. Disse programmene fokuserer primært på jordbruk, økt markedsadgang og ulike typer opplæring.

SAMFUNNSMESSIG INFORMASJON

Helse og sikkerhet

AMBISJON	MÅL	STATUS
Forhindre uønskede hendelser og forplikte seg til å være en arbeidsplass uten skader	Ingen alvorlige skader	7 ●
Beskytte ansattes helse og velvære	Sykefravær < 3,5 %	3.3% ●

Oppfølgingstiltak

- Alle ledere skal være pådrivere for kulturendring
- Oppmuntre og måle engasjement blant ledere og medarbeidere
- Styrke fokus på høyrisikoaktiviteter og forebyggende tiltak
- Opplæring av nødvendig kompetanse
- Sikre læring fra hendelser og beste praksis

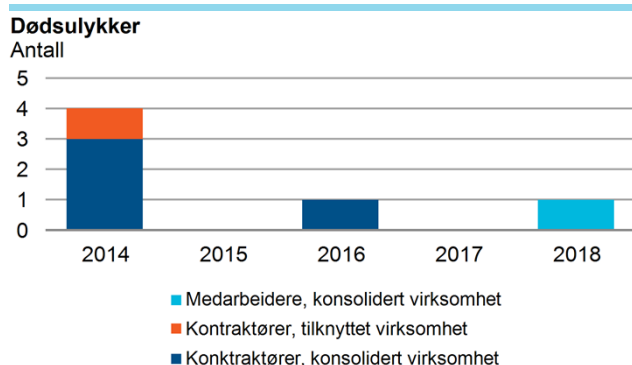
Kommentarer til status

- Den røde statusen gjenspeiler at en medarbeider mistet livet i en arbeidsulykke, til tross for høy prioritet og omfattende innsats. I tillegg ble ytterligere seks medarbeidere og kontraktører alvorlig skadet.
- «Powered by Care»-programmet og innsatsen for kontinuerlig forbedring av helse- og sikkerhetskultur er videreført med høyt fokus i 2018. Viktige temaer inkluderer implementering av livreddende regler for høyrisikoaktiviteter, økende engasjement fra medarbeidere og ledere, læring og deling på tvers av organisasjonen og utrulling av e-læringsprogrammet «Powered by Care». Det er også implementert en prosess for tryggere arbeid innen drift og vedlikehold ved å redusere risikoer knyttet til energisatte systemer.

Helse- og sikkerhetsrisiko

En viktig del av Statkrafts kultur er å ta vare på mennesker, og det arbeides kontinuerlig mot målet om null alvorlige skader.

Helse- og sikkerhetsrisikoer er å finne i Statkrafts aktiviteter i byggeprosjekter, drift og vedlikehold, tilstedeværelse i forskjellige geografiske områder, samt reiser og andre forretningsaktiviteter. De største risikoene relaterer seg til personskader knyttet til arbeidsulykker. Aktiviteter i forbindelse med kjøring, arbeid i høyden, løfteoperasjoner, energisatte systemer, tungt mobilt utstyr, grunnarbeid og arbeid i lukkede rom anses som de mest risikofylte arbeidsoppgavene i Statkraft.

Dødsulykker i Statkrafts virksomhet (≥20 % eierskap) i 2014-2018.

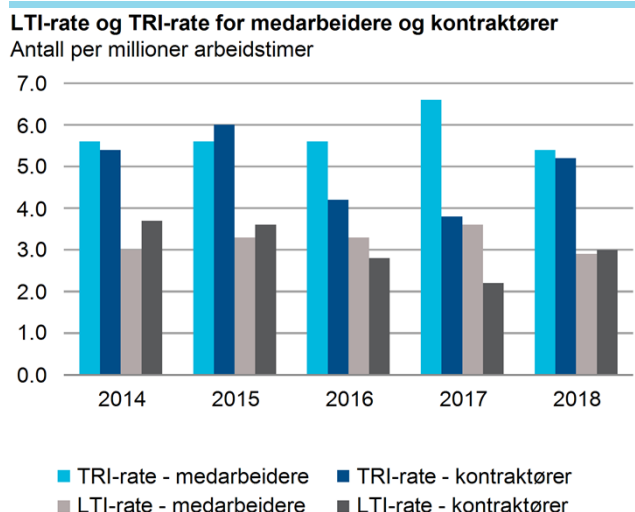
Ulykker

En medarbeider mistet livet etter en arbeidsrelatert fallulykke ved Moglicë-prosjektet i Albania 28. april 2018. Ulykken har blitt gransket og tiltak er implementert ved prosjektet samt i hele selskapet for å sikre læring og forhindre gjentakelse.

I tillegg fikk seks medarbeidere og kontraktører alvorlige skader i 2018. Totalt ble 31 ulykker og nesten-ulykker klassifisert med et høyt risikopotensial. De fleste av disse ulykkene og nesten-ulykkene var knyttet til kjøring, strømførende systemer, bakkearbeid, løfteoperasjoner, tungt mobilt utstyr og arbeid i høyden.

Fraværsskade-raten (LTI-rate) var 2,9 blant Statkrafts medarbeidere, mens LTI-raten blant Statkrafts kontraktører var 3,0. Tilsvarende var den totale skaderaten (TRI-rate) blant Statkrafts medarbeidere 5,4 og 5,2 blant Statkrafts kontraktører. Totalt 107 skader ble registrert blant Statkrafts medarbeidere og kontraktører, og 59 av disse var skader med fravær.

LTI-rate og TRI-rate i Statkrafts virksomhet (≥ 20 % eierskap) i 2014-2018.

Sykefravær

Sykefraværet i Statkraft var 3,3 % i 2018. Dette er innenfor målet om en sykefraværsrate som ikke overstiger 3,5 %.

Helse- og sikkerhetsprogram

I 2015 ble det lansert et forbedringsprogram for helse og sikkerhet. Dette programmet, kalt «Powered by Care», fortsatte i 2018 med fokus på følgende temaer.

Ledelse og ansvar

Statkrafts konsernledelse har forpliktet seg til å være en arbeidsplass uten skader og dette kommuniseres gjennom en erklæring signert av konsernledelsen. I 2018 har ledere i alle deler av Statkraft vært pådrivere for og deltatt i utrulling av livreddende regler – «Life Saving Rules».

Unngå alvorlige skader

En KPI som måler antall alvorlige skader og fokuserer på ulykker med høyt skadepotensial har blitt etablert. Alvorlige hendelser blir gransket for å forstå årsakene, og erfaringene fra slike hendelser deles i hele organisasjonen. De nye, livreddende reglene («Life Saving Rules») som tar sikte på å unngå alvorlige skader er kommunisert og implementert. Disse reglene bygger på erfaring knyttet til høyrisikoaktiviteter i Statkrafts virksomhet, samt erfaring fra annen lignende virksomhet.

KPIer for engasjement

Forebyggende indikatorer er innført for å oppmuntre og måle medarbeideres og lederes engasjement for helse og sikkerhet. Indikatorene favner blant annet risikoobservasjoner, forbedringsforslag, positive observasjoner og sikker jobb-dialoger. Det har vært en positiv utvikling av disse KPIene siden innføringen i 2016.

Konsernsjefens HMS-pris

Det er opprettet en HMS-pris for å promotere aktiviteter som bidrar til å forbedre resultatene innen HMS. Dette har ført til stort engasjement i hele organisasjonen.

Konsernsjefens HMS-pris for 2018 ble tildelt Markets & IT Peru for deres innovative forbedringer innen sikkerhet ved måling av vannføring i elv. Dette har vært ansett som en høyrisikoaktivitet, men ved hjelp av den nye teknologien «Acoustic Doppler Current Profiler» arbeider ikke de ansatte lenger over vannmassene, noe som reduserer risikoen betraktelig. Arbeidet kan i tillegg gjennomføres raskere. Den nye teknologien har et potensial for en bredere anvendelse i forbindelse med måling av vanndybder og inspeksjoner av demninger. I tillegg støttes innsatsen av et generelt høyt helse- og sikkerhetsfokus i Statkraft Peru, med et stort engasjement for opplæring og kampanjer som for eksempel «si nei», sikkerhetsstans og familiedager.

Andre toppnominasjoner til HMS-prisen var:

- Hammargård fjernvarmeanlegg i Kungsbacka som har igangsatt og gjennomført et arbeid for å gjøre anlegget fossilfritt.
- Vannkraftverket Khimti i Nepal som har lagt ned en betydelig innsats for å sikre beredskapen knyttet til flom fra bredemte sjøer.
- Vedlikeholdsgruppen Vinje i region Sør-Norge som har utviklet en ny løsning for sikrere inspeksjon av sjakter.

Deling og læring

Det foregår et samarbeid innenfor og på tvers av forretningsområder for å dele og lære av hendelser, helse- og sikkerhetsprogrammer og beste praksis. Det arrangeres jevnlig nettverksmøter, samt en årlig konferanse for å legge til rette for dette. En intranettportal er laget for å bidra til bedre samarbeid og mer effektiv bruk av ressurser i hele organisasjonen. Denne gir lett tilgang til dokumenter, materiell og verktøy, og gir tilgang til eksperthjelp og muliggjør diskusjoner, uavhengig av organisasjon eller geografi.

Helse- og sikkerhetsopplæring

God og tilstrekkelig kompetanse er en forutsetning for god helse- og sikkerhetskultur, og Statkrafts medarbeidere får opplæring etter individuelle behov og arbeidssituasjon. Modulbasert e-opplæring brukes for å tilby hensiktsmessig opplæring til ulike målgrupper. Dette omfatter blant annet en «Powered by Care»-modul som gir grunnopplæring til alle, moduler som støtter utrulling av «Life Saving Rules» og prosjektspesifikk opplæring, som for eksempel Fosen Vind-prosjektet. Noe av e-læringen er obligatorisk for alle ansatte og/eller kontraktører, avhengig av deres roller, risikobilde og arbeidssituasjon.

Sikring av tredjepart

Statkrafts virksomhet kan påvirke tredjepart. Sikring av dammer er en viktig del av selskapets arbeid for å ivareta omgivelsene.

Statkrafts tiltak for damsikkerhet gjennomføres i overensstemmelse med lover og forskrifter. Statkraft gjennomfører vedlikehold på dammer og tilhørende installasjoner etter strenge og offentlig kontrollerte systemer. Statkraft har utarbeidet detaljerte prosedyrer og planer for å sikre at disse konstruksjonene ikke utgjør en trussel mot liv, eiendom eller miljø. Disse planene inkluderer periodiske inspeksjoner og overvåking, hovedinspeksjon og revurdering.

Statkraft vurderer, klassifiserer og vedlikeholder hver dam og vannvei på bakgrunn av mulige konsekvenser nedstrøms. De strengeste kravene til konstruksjon og tilsyn er gitt til anleggene med de største konsekvensene.

Beredskap

Hendelser som for eksempel ekstremvær, jordskjelv, cyberangrep og politisk uro kan påvirke Statkrafts virksomhet negativt. God håndtering av alvorlige og uønskede beredskapshendelser har høy prioritet, og har blitt betydelig styrket de siste to årene. I 2017

ble et konsernkrav om beredskapsstyring innført for å sikre en felles tilnærming til beredskap i hele selskapet. Dette beredskapskravet er basert på beste praksis med hensyn til ansvar, likhet, nærhet og samarbeid. Statkrafts beredskap bygger på bruken av dedikerte, midlertidige team som er organisert på tre nivåer med ulike oppgaver og ansvarsområder. Denne tilnærmingen sikrer god og sammenfallende håndtering av en nødsituasjon på lokalt, regionalt, nasjonalt og strategisk nivå.

I 2018 er det gjennomført omfattende opplæring i hele selskapet for å sikre enhetlig beredskap. Kriseledere har gjennomgått et eget opplegg, og Statkraft har i tillegg styrket sin opplæring med hensyn på personalberedskap.

Statkraft samarbeider også med andre selskaper, frivillige organisasjoner, lokal politimyndighet og brannvesen for å sikre best mulig beredskap i håndteringen av nødsituasjoner.

Sikring (security)

AMBISJON	MÅL	STATUS
Aktivt hindre skade på mennesker og eiendeler ved hjelp av en systematisk tilnærming	Implementering av oppfølgingstiltak	
Oppfølgingstiltak		
<ul style="list-style-type: none"> Forbedre prosesser og evne til styring av sikring 		
Kommentarer til status		
<ul style="list-style-type: none"> Hovedårsakene til den grønne statusen er en mer strategisk tilnærming til sikring som en forutsetning for forretningsvirksomhet, proaktiv håndtering av sikringshendelser og økt bevissthet rundt informasjonssikkerhet. Av viktige resultater i 2018 kan nevnes bedre operasjonell evne til å beskytte mot, oppdage og håndtere IT-sikkerhetshendelser, en positiv trend innen bevissthet om informasjonssikkerhet og forbedret beredskap. Nøkkeltiltak som er planlagt for 2019 er blant annet tilpassing til nye nasjonale sikkerhetsforskrifter, gjennomføring av et prosjekt om krav ved jobbreiser og forbedret prosess rundt vurdering av sikringsrisiko. 		

Styring av sikring

Statkraft har en helhetlig tilnærming til sikringsspørsmål og følger god internasjonal praksis. Temaet sikring omfatter evnen til å sikre mennesker, virksomhet, informasjon og systemer mot tilsiktet skade. Land der Statkraft har virksomhet eller interesser behandler sikringsspørsmål med en risikobasert tilnærming. Lokale, nasjonale og internasjonale ressurser benyttes for å bygge opp situasjonsforståelse, og Statkraft har et veletablert forhold til både lokale og globale sikringsselskaper. Statkraft deltar i nasjonale og internasjonale nettverk, som for eksempel Næringslivets sikkerhetsråd (NSR), for å sikre en oppdatert forståelse av sikringsrisikoene.

Statkraft vurderer sikringsrisiko ved å analysere trusler, sårbarheter og konsekvenser i overensstemmelse med Norsk Standard NS-5832. Gjennomføringen av risikovurderinger er et linjeansvar som støttes av enhetene Corporate Security & Emergency Response og Corporate Information Security. I 2018

startet Statkraft et prosjekt for å styrke risikovurderingene knyttet til sikring i selskapet.

Statkraft har en rekke virkemidler for å redusere sikringsrisiko. Generelt kan disse deles inn i fysisk, personell-, informasjons- og IT-sikkerhet. Plutselige endringer i en sikkerhetssituasjon utløser umiddelbare tiltak, som hevet sikkerhetsnivå og reiserestriksjoner.

Statkraft benytter i utgangspunktet ubevæpnede vakter for lokal sikring, men i enkelte land der nasjonale forskrifter eller sikkerhetssituasjonen tilsier det, benyttes væpnet sikring. Dette er tilfelle for enkelte lokasjoner i Nepal, India og Peru.

Statkrafts arbeid med sikring vil sannsynligvis bli påvirket av endringer i nasjonale forskrifter i flere land, og Statkraft samarbeider for tiden med ulike nasjonale energimyndigheter.

Informasjonssikkerhet

I Statkraft er informasjon en verdifull eiendel som tilhører de forskjellige forretningsenhetene. Informasjonssikkerhet har høy prioritet og Statkraft følger internasjonal god praksis for styring av informasjonssikkerhet. Målet er å bygge opp og kontinuerlig forbedre en sterk kultur for informasjonssikkerhet som sikrer konfidensialiteten, integriteten og tilgangen til Statkrafts informasjon.

I løpet av 2018 opplevde Statkraft en positiv utvikling med hensyn til bevissthet rundt informasjonssikkerhet. Det er registrert en betydelig økning i antall vurderinger av informasjonssikkerhet, samt vurderinger av IT-systemer og tredjeparter. Det har også vært en betydelig økning i rapporterte mistenkelige e-poster.

For å øke bevisstheten og redusere risiko knyttet til adferd tilbys alle enheter i Statkraft opplæring og dilemmatrening om informasjonssikkerhet.

I 2018 gjennomførte Statkraft en kampanje om informasjonssikkerhet som fokuserte på risikoferd, spesielt i tilknytning til e-post- og telefonsvindel, samt sikker deling og lagring av informasjon.

IT-sikkerhet

Statkraft står overfor trusler både fra amatørsvindlere og profesjonelle kriminelle, samt industrispionasje og spionasje i regi av nasjonalstater. Angrepsmetodene endrer seg fra tradisjonelle nettangrep til målrettede angrep mot enkeltansatte. Dette endrer også håndteringen av IT-sikkerheten. Statkraft styrker kontinuerlig arbeidet med å bedre IT-sikkerheten, samt å oppdage og håndtere IT-sikkerhetshendelser.

Hendelser knyttet til sikring

I 2018 ble det rapportert 154 hendelser knyttet til sikring (security), og 26 av disse ble vurdert å være alvorlige. 116 hendelser ble håndtert av gruppen for cyber-sikkerhet, inkludert 22 alvorlige hendelser som ble oppdaget og blokkert på et tidlig stadium. Majoriteten av de alvorlige hendelsene knyttet til IT-sikkerhet gjaldt målrettede phishing e-poster.

En av de alvorlige hendelsene var relatert til en ulovlig okkupasjon av Statkrafts kontor i Osorno i Chile i oktober. Okkupantene ble fjernet av det lokale politiet. En politimann fikk mindre skader og kontoret ble ramponert.

Menneskerettigheter

AMBISJON	MÅL	STATUS
Handle i tråd med FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter	Implementering av identifiserte tiltak	●
Oppfølgingstiltak		
<ul style="list-style-type: none"> Følge utviklingen i forbindelse med økende internasjonale og nasjonale forventninger om oppfølging av menneskerettigheter, og forbedre praksis på dette feltet. I første omgang er fokuset på store og internasjonale prosjekter. Sikre implementering av opplæringsprogrammer om menneskerettigheter Styrke klageprosedyrer og gjøre disse bedre kjent, også på prosjektnivå Bedre oppfølging av menneskerettigheter i leverandørkjeden 		
Kommentarer til status		
<ul style="list-style-type: none"> Opplæring og bevisstgjøring om sentrale menneskerettigheter for ledere i hele organisasjonen har vært et viktig tiltak i 2018. I løpet av 2018 ble det foretatt en vurdering av Statkrafts innsats i forbindelse med å sikre en ansvarlig leverandørkjede hvor det ble identifisert flere forbedringspunkter knyttet til menneskerettigheter.. Nøkkeltiltak planlagt for 2019 omfatter styrket fokus på menneskerettigheter i beslutningsprosesser, spesielt relatert til nye kapitalinvesteringer, fusjoner og oppkjøp, samt å forbedre oppfølging av temaer knyttet til menneskerettigheter i leverandørkjeden. 		

Menneskerettighetsprinsipper

Statkrafts arbeid med menneskerettigheter bygger på FNs internasjonalt anerkjente veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter. Statkrafts forpliktelse til menneskerettigheter gjenspeiles i selskapets etiske retningslinjer. Denne forpliktelsen er offentlig tilgjengelig, og er kommunisert internt og eksternt til personell, forretningspartnere og andre relevante parter. Siden den ble vedtatt i 2009, har Statkraft arbeidet for å gjenspeile denne forpliktelsen i styrende dokumenter og prosesser..

I 2018 fortsatte Statkraft å integrere forpliktelsen vedrørende menneskerettigheter i organisasjonen, og har prioritert arbeidet

med de viktigste spørsmålene. Blant disse er aksept i lokalmiljøene, også fra urfolk, arbeidsrettigheter, helse og sikkerhet og sikringsaktiviteter. Som følge av dette ble det utarbeidet nye styrende dokumenter og verktøy for oppfølging av rettighetene til urfolk, arbeidsrettigheter i leverandørkjeden, oppkjøp og bruk av areal, samt ordninger knyttet til sikring. Menneskerettigheter er fortsatt en viktig problemstilling i store utviklingsprosjekter som Fosen (Norge), Devoll (Albania), Los Lagos (Chile) og Tidong (India).

Vurderingen av innsatsen knyttet til ansvarlig leverandørkjede i 2018 peker på behovet for ytterligere forbedring i oppfølgingen av

menneskerettighetsspørsmål. Det er planlagt å gjennomføre oppdaterte vurderinger av menneskerettighetsrisikoer i leverandørkjeden for å styrke evnen til å håndtere slik risiko.

Opplæring om menneskerettigheter

Utrulling av Statkrafts opplæringsprogram om menneskerettigheter fortsatte på direktør- og landsjefnivå, samt for alle kritiske funksjoner og geografier. Opplæringen omfatter en presentasjon av eksterne og interne forventninger, samt en innføring i Statkrafts viktigste temaer knyttet til menneskerettigheter og erfaringer.

Selv om opplæringen inneholder de samme grunnkomponentene, er alle opplæringsseksjonene skreddersydd for ulike deler av organisasjonen. I november 2018 arrangerte Statkraft også en to-dagers workshop om næringsliv og menneskerettigheter i Santiago med deltakelse av nøkkelpersonell fra våre kontorer i Peru, Brasil og Chile. På workshopen deltok også eksterne gjester, inkludert representanter fra Chiles kontor for FNs høykommissær for menneskerettigheter.

Nettverk

Statkraft er med i «Nordic Business Network for Human Rights», et profesjonelt nettverk for globale selskaper som jobber med oppfølging av menneskerettigheter i sin organisasjon eller i sine leverandørkjeder. Nettverket har et overordnet fokus på kompetansebygging og veiledning fra menneskerettighetsekspertene og erfaringsutveksling mellom selskaper er viktige elementer i dette arbeidet.

Konsultasjoner

I 2018 fortsatte konsultasjoner og engasjement med et bredt spekter av lokale interessenter, inkludert urfolk. Det er inngått avtaler med to reindriftsgrupper i Fosen Vind-prosjektet i Norge om avbøtende tiltak og kompensasjon for ekstra arbeid i byggefasen. Det har også vært kontakt med gruppene om en avtale for driftsfasen, og dette arbeidet pågår fremdeles.

I Sverige har Statkraft vindparker i drift i nærheten av samesamfunnene Ohredahke og Jijnjevaerie, og selskapet holder jevnlig dialog med representanter for disse lokalsamfunnene som ledd i arbeidet med konsultasjoner og involvering.

Utviklingsaktiviteter

Statkraft er engasjert i en rekke utviklingsinitiativer for lokalsamfunn i de ulike landene der selskapet har virksomhet. Noen av disse presenteres nedenfor.

I Peru sliter lokalsamfunnene med å få tilgang på offentlige finansieringskilder, slik at de kan få fart på lokale utviklingsinitiativer. For å bøte på dette lanserte Statkraft Peru i 2018 et kurstilbud om prosjektstyring i de lokalsamfunnene Statkraft samarbeider med. Initiativet er et opplæringsinitiativ for å forbedre prosjektstyrings-kapasiteten i lokalsamfunnene. Initiativet er en del av det nyopprettede fokusområdet «Education and Awareness» som en del av arbeidet med samfunnsansvar i Peru.

Et annet eksempel er fra Albania, der Statkraft i 2018 støttet et initiativ som tilbyr gratis helsesjekk for kvinner i området rundt Banjë HPP vannkraftverk. Fram til i dag har mer enn 250 kvinner benyttet seg av dette tilbudet, totalt er mer enn 400 invitert til å delta.

Kunnskapsdeling

Statkraft fortsetter å tilby ekspertise til «International Centre for Hydropower» (ICH) som holder kurs i prosjektstyring, damsikkerhet, samt temaer innen samfunn, miljø og økonomi for representanter for myndigheter, investorer, selskaper og andre interessenter fra fremvoksende markeder. ICHs mål er å øke kompetanse, dele kunnskap og fremme gode internasjonale standarder innen global vannkraftindustri. I 2018 bisto Statkraft på kurs og workshops som ble holdt i Trondheim og Oslo, samt i Sørøst-Asia og Sør-Amerika.

Medarbeidere og organisasjon

AMBISJON	MÅL	STATUS
Økt mangfold når det gjelder bakgrunn, kompetanse og kjønn i hele selskapet	Langsiktig mål om 40 % kvinner i topplederstillinger	23 %
Oppfølgingstiltak <ul style="list-style-type: none"> Ved rekruttering til lederstillinger skal både kvinner og menn være representert i de endelige vurderingene. I lederutviklingsprogrammer skal det være minimum 30 % kvinnelig deltakelse. 		
Kommentarer til status <ul style="list-style-type: none"> Statkraft fortsatte arbeidet med å forbedre selskapets kjønnsbalanse i 2018. Ved utgangen av 2018 var 25 % av konsernets ansatte kvinner, prosentandelen av kvinner i lederstillinger var 21 % og 30 % av medarbeiderne som deltok i lederutviklingsprogrammer i 2018 var kvinner. For å nå det langsiktige målet fortsetter Statkraft arbeidet for økt mangfold og inkludering. Enkelte tiltak er allerede utviklet og igangsatt, som for eksempel opplæring av ledere i ubevisst forutinntatthet. I tillegg har Statkraft forbedret organisasjonsundersøkelsen for å følge opp utviklingen av mangfold og inkludering over tid. 		

Arbeidstakerrettigheter

Statkraft støtter og respekterer internasjonalt anerkjente arbeidstakerrettigheter, inkludert organisasjonsrett og kollektiv forhandlingsrett, eliminering av alle typer tvangsarbeid eller obligatorisk arbeid, effektiv avskaffelse av barnearbeid og eliminering av diskriminering når det gjelder ansettelse eller arbeid. Statkraft arbeider også for å realisere slike rettigheter som del av oppfølgingen av leverandørkjeden.

Organisasjonsutvikling

Statkrafts nye strategi bygger på eksisterende forretningsmodeller og kjernekompetanse, men utforsker også nye forretningsmodeller som krever ny organisasjonskompetanse. I oktober ble Statkrafts organisasjonsstruktur justert for bedre å støtte de nye strategiske prioriteringene. Statkrafts undersøkelse av medarbeiderengasjement ble gjennomført i november 2018 med en deltakelse på 91 %. Undersøkelsen viste høy og stabil motivasjon og tilfredshet. Det totale resultatet for medarbeiderengasjement var 78 %.

Forholdet mellom medarbeidere og ledelse

Statkraft har et strukturert og tett samarbeid med ansattrepresentanter og fagforeninger. I tillegg til samarbeid på nasjonalt nivå, har Statkraft opprettet «Statkraft European Works Council» (SEWC), med ansattrepresentanter fra Norge, Sverige, Tyskland og Storbritannia.

Uansett hvor Statkraft har virksomhet, støtter og respekterer selskapet internasjonalt anerkjente arbeiderrettigheter. Relevante ILO-konvensjoner og EU-direktiver er inkludert i SEWC-avtalen med EPSU (European Federation of Public Service Unions), føderasjonen for europeiske fagforeninger innen energisektoren. Statkraft respekterer de ansattes organisasjonsrett og samarbeider med fagforeningsrepresentanter i samsvar med kollektive forhandlingsavtaler, lovpålagte krav, internasjonale standarder og gjeldende beste praksis innen bransjen i hvert land.

Opplæring og utvikling

Statkraft lanserte et nytt program for nyansatte i 2018. Målet var å utarbeide en mer fleksibel og målrettet prosess for nyansatte som

bygger på organisasjonstilørighet og individuelle arbeidsoppgaver. I tillegg til dette er det obligatorisk for alle nyansatte å gjennomgå opplæring i HMS, antikorrupsjon og informasjonssikkerhet i løpet av de første ukene av ansettelsen. Mål- og utviklingssamtalen er hovedelementet i medarbeiderutviklingen i Statkraft. Formålet med samtalen er å konkretisere selskapets strategi og mål i individuelle målutviklingsplaner for hver medarbeider eller team.

Statkraft tilbyr opplæring i viktige forretningsprosesser som drift og vedlikehold, energidisponering og prosjektstyring. Det tilbys også kurs og programmer innenfor forretningsetikk, sikkerhet og ledelse gjennom Statkraft Academy. Det er gjort en ekstra innsats for å styrke Statkrafts personalberedskap, hvor obligatorisk opplæring i personalberedskap og håndtering av nærmeste pårørende har vært viktige tiltak.

Mangfold og inkludering

Statkraft ønsker mangfold, og oppmuntrer til å inkludere ideer og synspunkter som utfordrer normer, driver innovasjon og bidrar til å oppfylle behovene hos ulike kunder og interessenter. Like muligheter for alle ansatte samt nulltoleranse for diskriminering, mobbing og trakassering er kjerneprinsipper i Statkrafts personalpolitikk.

Ved utgangen av 2018 hadde Statkraft rundt 3 600 ansatte hvorav 43 % arbeider utenfor Norge. Statkraft har medarbeidere i 15 land som representerer 57 nasjonaliteter. Ved utgangen av 2018, var 25 % av konsernets medarbeidere kvinner, og andelen kvinner i lederstillinger var 21 %. Andelen kvinner i Statkrafts styre er 44 %. Gjennomsnittlig ansettelsestid i Statkraft er 12 år, og turnover i 2018 var på 4,2 %.

Statkraft har fokus på å inkludere mangfold i utviklingsprosessene for ansatte og gjennom det gjenspeile og oppmuntre til verdien av individuelle og unike bidrag. For å bygge en bedre forståelse for hva som driver inkludering i Statkraft, anses det som essensielt å følge opp medarbeidernes bevissthet over tid.

MILJØINFORMASJON

Biodiversitet

AMBISJON	MÅL	STATUS
Levere klimavennlig, fornybar energi og iverksette ansvarlige miljøtiltak	Null alvorlige miljøhendelser	●
Oppfølgingstiltak		
<ul style="list-style-type: none"> • Bedre sporing og kommunikasjon av resultatene knyttet til systematisk håndtering av biodiversitet, for eksempel rødlistede arter, kritiske habitater og aktiviteter i verneområder. • Økt forståelse av vår innvirkning på biodiversitet og adekvat håndtering i prosjektutvikling og drift 		
Kommentarer til status		
<ul style="list-style-type: none"> • Statkraft hadde ingen alvorlige miljøhendelser i 2018, og har iverksatt et bredt spekter av tiltak, enten pålagt av myndighetene eller på frivillig basis, for å bevare artsmangfold. Miljørisikovurderinger for biodiversitet er en del av Statkrafts prosedyrer og daglige praksis. Status anses derfor å være grønn. • Viktige tiltak i 2018 omfatter kartlegging og forbedring av habitater for arter som er av spesiell interesse og som berøres av Statkrafts aktiviteter. I prosjektområder opprettholdes detaljerte lister over rødlistede arter av fauna og flora. Det tas initiativ for å øke bevisstheten om biodiversitet i selskapet. Under vilkårsrevisjonsprosessene i Norge er det gjennomført flere studier for å evaluere miljøforbedringstiltak. De første tiltakene er implementert. • Viktige tiltak som er planlagt for 2019 er overvåking av biodiversitet og arter av spesiell interesse i prosjektområder, og hvorvidt avbøtende tiltak er tilfredsstillende og overvåkningsnivåene tilstrekkelige. 		

Biodiversitet – sentrale temaer

Statkraft driver virksomheter i mange land med et bredt spekter av klima og institusjonelle systemer. Selskapets viktigste energikilder er vann og vind. Både vann- og vindkraft er fornybare og klimavennlige produksjonsteknologier som bidrar til å bekjempe klimaendringer og til å bevare arter som trues av global oppvarming. Alle typer energiproduksjon vil imidlertid sette spor. Statkraft er fokusert på å håndtere de negative konsekvensene av aktivitetene på en god måte.

Mens vindturbiner kan representere en spesiell utfordring for fugler og økosystemer på land, har vannkraftanlegg en innvirkning spesielt på arter og økosystemer i vann. Statkraft studerer derfor spesielt fugler og arter som laks, sjørørret, ål eller ferskvannsmuslinger.

Miljøforbedringer for akvatiske arter

Statkraft er Norges største operatør av oppdrettsanlegg for villfisk med totalt seks anlegg spredt over hele landet. Sammen med Miljødirektoratet forvalter Statkraft en genbank i Bjerka i Nord-Norge for å bevare det unike genetiske materialet til 188 familier fra fem forskjellige villaksstammer. Genbanken driftes i samarbeid med interessenter. I vassdragene i Surna, Suldalslågen, Ulla og Skien, har Statkraft avtaler med lokale fiskeforeninger om å fange gyteklar voksen laks slik at rogn og melke fra dem kan etterfylle våre oppdrettsanlegg.

Statkraft ønsker kontinuerlig å forbedre livsforholdene for fisk i regulerte vassdrag. Historisk sett var utsetting av fisk et viktig tiltak for å opprettholde en levedyktig fiskebestand i Norge, helt til det ble oppdaget at overlevelsesraten er høyere når fisken vokser opp

Statkrafts genbank på Bjerka i Nord-Norge har åtte bassenger på 80 m³ hver og inneholder mellom 3000 - 5000 fisk. Disse lever ofte i genbanken i 10 år og er klar til gyting etter 3-5 år. All fisk registreres individuelt, og melke og rogn samles normalt inn en gang i året.

i en elv i stedet for et oppdrettsanlegg. Statkraft har derfor satt ut mer rogn og ungfisk i den senere tid. Samtidig har det blitt viktigere å forbedre fiskehabitat og gyteområder. I Norge er det langsiktige målet å oppnå selvrekrutterende fiskebestander der det er mulig. Overvåkingsstudier som er utført i samarbeid med regionale myndigheter har vist at ørretbestanden har blitt selvrekrutterende i fem magasiner i Bjølvo-vassdraget og i Bjoreio-elven. Det er derfor ikke lenger nødvendig å sette ut ørret fra oppdrettsanlegg i dette området.

I elven Tokkeåi i Sør-Norge lever en spesiell art av storørret. Statkraft har utarbeidet en handlingsplan i samarbeid med myndigheter, forskere, kommuner og lokale interesseorganisasjoner for å forbedre gyteområdene og leveforholdene for denne storørreten. I 2017 og 2018 har Statkraft gjennomført miljøforbedrende tiltak som for eksempel utlegging av stein og grus for å gjøre habitatene bedre, åpne opp sideelver og ombygging av terskler for å sikre tilstrekkelig vannføring i habitatene.

Ettersom ål er en svært truet art i Europa har Statkraft spesielle programmer for områder der ålene må vandre gjennom selskapets anlegg. Dette gjelder spesielt i Sverige og Tyskland. For å kunne utarbeide passende tiltak som legger til rette for migrasjon av fisk, er det nødvendig med en integrert tilnærming som kombinerer ekspertise innen fiskebiologi, hydrologi og ingeniørkompetanse.

Andre miljøforbedrende tiltak

I Sverige har man avsluttet en miljøkartlegging av elvene Lagan, Nätraån og Indalsälvan for å vurdere den økologiske statusen der og potensielle miljøforbedrende tiltak. Statkraft deltok også i et forskningsprosjekt sammen med flere interessenter for å undersøke effektive måter å forbedre elveøkosystemet i den regulerte Ume-elven. Ved å plassere store steiner langs elvebredden beskyttet man den ikke bare mot erosjon, men forbedret også vegetasjonsdekningen langs bredden og habitatet for harr.

Vannkraft FoU

Statkraft er en pådriver for FoU innen vannkraft. Selskapet samarbeider med nasjonale og europeiske forskningsinstitutter, og deltar blant annet i det EU-finansierte prosjektet FIT Hydro R&D som fokuserer på skånsomme, innovative teknologier for vannkraft. Prosjektet fokuserer på tiltak og strategier for å utvikle kostnadseffektive miljøløsninger og på strategier for å unngå skade på fisk, samt å bedre utviklingen av bestanden. Statkraft bidrar med en casestudie om toveis fiskepassasje i Anundsjö i Sverige.

Biodiversitet i Brasil og Chile

Brasil er landet med størst biodiversitet i verden. Statkrafts anlegg ligger i to ulike biomer, 15 i den atlantiske skogsregionen med en biodiversitet som ligner Amazonas-skogene og med mange

endemiske arter, og tre i Caatinge-biomen – et biom som er endemisk for Brasil med arter som bare finnes der. Alle miljøforvaltnings- og overvåkingsprogrammer gjennomgås hvert andre til tredje år som er et ledd i en streng tillatelses- og revisjonsprosess i Brasil.

I Chile implementerer Statkraft en rekke miljøtiltak i Tinguiririca-elven. Disse omfatter vern av hekkeplasser for Trichahue-papegøyen og habitater for Torrent-anden og ferskvannsmalle, samt skogplanting og biodiversitets-erstatning for den lokale La Isla Ecological Park.

Vindkraft og miljøkonsekvenser

Vindkraft er en fornybar teknologi nærmest uten utslipp. Ofte tar det kun seks måneder før en vindturbin genererer samme mengde energi som det tok å produsere selve turbinen, mens levetiden på en vindturbin normalt er 25 år.

Støy og landskapsestetikk er de viktigste miljøvirkningene ved etablering av nye vindparker. Når man leter etter et sted med både gode vindressurser og rimelig god forbindelse til et strømmnett, ender man ofte opp i avsidesliggende områder. Bygging av vindparker og tilhørende infrastruktur i slike områder kan, enten direkte eller indirekte, påvirke leveforholdene for sjeldne planter og dyr, og kan endre forholdene for beitedyr og friluftsliv. Selv om den faktiske arealbruken for bygninger, veier og vindturbiner kun utgjør 2-3 % av det totale vindparkområdet, kan ferdseil og forstyrrelser fra driften av vindturbine påvirke de biologiske forholdene, også utenfor selve vindparkområdet.

Statkraft samarbeider nært med nasjonale og lokale myndigheter, grunneiere og andre interessenter for å utforme løsninger som tar hensyn til alle disse aspektene. Noen negative virkninger kan unngås eller minskes ved hjelp av god planlegging og lokalisering, og andre kan reduseres eller kompenseres ved at erstatningsområder blir gjort tilgjengelig.

Under planlegging, bygging og drift av vindparker etterstreber Statkraft å redusere negative miljøkonsekvenser. Dette omfatter kartlegging av biodiversitet og sensitive områder tidlig i planleggingsfasen og innhenting av informasjon om rødlistede fuglearter og deres habitater i og rundt byggestedene. I enkelte tilfeller er det opprettet fredede soner i nærheten av «aktive territorier» i hekkesesongen for enkelte fuglearter.

Det siste tiåret er det utført mye forskning på hvordan vindparker påvirker fugler. Statkraft har deltatt aktivt i disse FoU-aktivitetene, men man forstår ennå ikke helt påvirkningen på landpattedyr. Statkraft støtter derfor FoU-tiltak i Norge som fokuserer spesielt på halvtamme reinsdyr. Dette er viktig ettersom vandringsrutene til reinsdyr som passerer gjennom eller i nærheten av vindparker er en avgjørende del av den tradisjonelle samiske kulturen og levemåten.

Klimanøytralitet og klimagassutslipp

AMBISJON	MÅL	STATUS
Bidra til overgang til et mer klimavennlig og bærekraftig energisystem, med mål om å opprettholde et lavt klimaavtrykk fra virksomheten	100 % av veksten i fornybar energi	●
	Utslipp fra strømforbruk 100 % nøytralisert med opprinnelsesgarantier fra fornybar energi	●
	100 % av ikke-kvotepiktige klimagassutslipp kompenseres med Certified Emission Reductions (CERs)	●
	Reduksjon av ikke-kvotepiktige klimagassutslipp i henhold til fastsatte ambisjoner	●

Oppfølgingstiltak

- Fremme forståelsen for hvordan nasjonale og internasjonale klimapolicyer påvirker virksomheten, og etter behov formidle Statkrafts perspektiver, inkludert selskapets syn på karbonprising, til relevante interessenter
- Forbedre markedsmessig og strategiske analyse for å innarbeide tiltak som en følge av klimaendringer
- Fremme forståelse for hvordan klimaendringer påvirker virksomheten og evaluere nye forretningsmuligheter basert på dette
- Bidra til utvikling av vitenskapelige metoder for å vurdere hvordan klimaendringer påvirker virksomheten

Kommentarer til status

- Produksjonskapasiteten basert på fornybare kilder økte med 353 MW, til totalt 17 831 MW, og en ny strategi med sterke vekstambisjoner innen fornybar energi ble vedtatt i 2018.
- Implementering av ny strategi med vekst innen sol-, vind- og vannkraft vil ha hovedfokus i 2019.

Klimanøytralitet

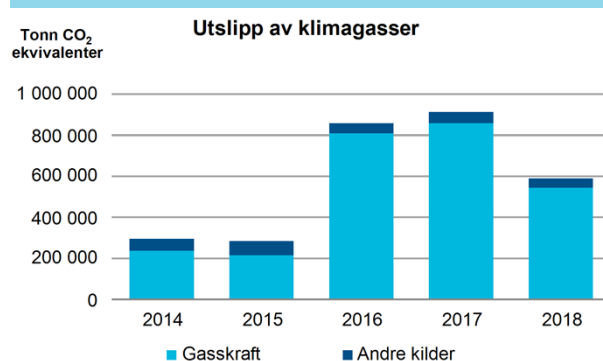
Statkraft er en stor produsent og leverandør av fornybar kraft og varme og bidrar dermed til en renere verden. Likevel genererer også Statkraft utslipp av klimagasser gjennom gasskraftverk og en mindre andel av fjernvarmeproduksjonen. Gasskraftverkene kan gi nødvendig fleksibilitet til å integrere en økende andel av ikke-regulerbar fornybar energi i det europeiske kraftsystemet. Ettersom kull fremdeles spiller en stor rolle i disse markedene, bidrar gass også til å redusere den totale karbonintensiteten. Denne produksjonen er underlagt EUs kvotesystem (EU ETS), og utslippene kompenseres med EUs utslippstillatelser (EUA).

Statkraft genererer også utslipp av klimagasser gjennom andre forretningsaktiviteter som reise- og byggevirksomhet. Disse aktivitetene gjennomgås jevnlig for å identifisere mulige reduksjonstiltak. Statkraft har undertegnet «Climate Neutral Now Pledge». Som en del av denne avtalen er det etablert langsiktige mål for å redusere utslipp av klimagasser knyttet til brenselforbruk og reisevirksomhet, og ikke-kvotepiktige utslipp kompenseres med FNs Certified Emission Reduction Units (CERs).

Statkrafts utslipp av klimagasser

I 2018 var Statkrafts totale utslipp av CO₂-ekvivalenter 590 400 tonn (inkludert Statkrafts andel av gasskraftverket Herdecke i Tyskland). Dette tilsvarer et relativt utslipp av CO₂-ekvivalenter på 9 kg/MWh. Mesteparten av klimagassutslippene er relatert til selskapets gasskraftverk i Tyskland. I 2018 var denne andelen 92 % og utgjorde 544 000 tonn CO₂-ekvivalenter.

Et eksempel på et klimatiltak i 2018 er installasjonen av en 5000 m³ akkumulator ved Heimdal varmesentral i Trondheim. Akkumulatoren muliggjør gjenvinning av overskuddsvarme og dermed kan 10 GWh fossilt brennstoff hvert år erstattes med fornybar energi under topplastperioder. Dette tiltaket muliggjør også en mer optimalisert forsyning av fornybar varme, og akkumulatoren kan fungere som en sikkerhetsreserve ved driftsavbrudd.

Klimagassutslipp fra gasskraft (inkludert Statkrafts andel av gasskraftverket Herdecke i Tyskland) og andre kilder i perioden 2014-2018. Den kraftige økningen fra 2015 til 2016 gjenspeiler økt drift av gasskraftverk i Tyskland.

ØKONOMISK INFORMASJON

Forvaltning av vannressurser

AMBISJON	MÅL	STATUS
Statkraft er anerkjent som et selskap med en ansvarlig vannforvaltningspraksis	Implementering av identifiserte oppfølgingstiltak	
Oppfølgingstiltak <ul style="list-style-type: none"> Sikre proaktiv, adekvat håndtering og systematisk oppfølging av vannivåer, vannføringsverdier og krav til effektkjøring i våre konsesjoner Vise ansvarlig vannforvaltning basert på økt forståelse for virkninger av klimaendringer på vannressurser (for eksempel håndtering av vannknapphet, tørke og oversvømmelser) innen alle områder av virksomheten 		
Kommentarer til status <ul style="list-style-type: none"> Mer enn hundre års erfaring innen energi- og vannforvaltning i en moden forvaltningskontekst gjør det mulig for Statkraft å optimalisere bruken av vann og samtidig kontinuerlig forbedre miljømessige og økonomiske resultater. Når det gjelder klimatilpasning, bidrar lagringskapasiteten i vannmagasinene til å redusere flom og tørke i regulerte vassdrag. Magasinene kan også legge til rette for annen bruk av vann, som for eksempel økt tilgjengelighet av ferskvann til irrigasjon. Et viktig bidrag i 2018 var ansvarlig drift i ekstreme situasjoner som medførte at omfanget av en alvorlig flomepisode i Norge ble mer enn halvert. Statkrafts kunnskap og effektivitet innen integrert vannressursforvaltning har stadig blitt bedre. Nøkkeltiltak for 2019 er å bevare fleksibiliteten i Norges vannkraftsystem, redusere flom- og tørkeskader gjennom godt koordinert vannforvaltning i magasiner, samt kontinuerlig kunnskapsforbedring gjennom FoU. 		

I samarbeid med naturen

Ved å benytte vann til fornybar kraftproduksjon spiller Statkraft en viktig rolle i forvaltningen av felles ressurser. Selskapet utvikler og drifter vannkraft i ulike klimasoner og under forskjellige nasjonale rammeverk. Den daglige vannforvaltningen styres gjennom lover og konsesjoner som tar hensyn til sosiale, økonomiske og miljømessige behov.

Statkraft etterstreber å kontinuerlig styrke virksomheten gjennom satsing på FoU og frivillige tiltak. Vannmagasiner gir viktige bidrag til kraftsystemet, for eksempel gjennom fleksibilitet. Magasinene reduserer også sårbarheten overfor ekstreme værforhold som flom og tørke.

Optimal bruk av vannressursene

Statkraft arbeider kontinuerlig for å bedre driftseffektiviteten slik at disponible vannressurser kan utnyttes på en optimal måte. Et bredt spekter av eksperter som hydrologer, meteorologer, ingeniører, produksjonsplanleggere, kraftmarkedsanalytikere, krafthandlere og infrastrukturteknikere arbeider for å maksimere verdien av vannet som lagres i magasinene. Takket være simuleringsmodeller og infrastruktur som dammer og luker, kan det lagrede vannet slippes når det har høyest verdi, typisk når etterspørselen er høy og andre teknologier ikke kan produsere strøm.

Ved å modernisere anleggene, etterstreber Statkraft å få mer kraft ut av tilgjengelige vannmengder. Slik modernisering kan i enkelte tilfeller øke kraftverkens produksjonskapasitet med mellom én og fem prosent.

Balansering av varierende nedbørmengder

Statkraft administrerer 261 dammer og 161 vannmagasiner i Norge. Dette tilsvarer omtrent halvparten av Norges, og nær 25 % av Europas, totale magasin kapasitet. I 2018 har Norge opplevd ekstreme nedbørsvariasjoner. En tørr sommer med svært lite regn ble etterfulgt av rikelige nedbørmengder om høsten. Takket være de store magasinene og selskapets ekspertise innen forvaltning av komplekse vannsystemer, bidro Statkraft vesentlig til å redusere alvorlige flomepisoder i Sør- og Vest-Norge. I regionene Hardanger, øvre Telemark og Ulla-Førre ble rundt 70 % av tilsiget i en intens nedbørsperiode høsten 2018 lagret i selskapets magasiner.

Klimaendringer kommer antakelig til å gi flere slike intense nedbørsperioder i Nord-Europa, og prognoser tilsier at det er mer ekstremvær i vente.

Mer kunnskap

Statkraft ønsker å være en pådriver for FoU innen vannkraft og samarbeider derfor med nasjonale forskningsinstitutter. Et eksempel er samarbeidet med HydroCen i Norge der målet er å finne innovative måter for å generere mer strøm fra den samme vannmengden. Senteret har også mål om å bidra til at vannkraftsektoren tilpasser seg et energimarked i rask endring, samtidig som arbeidet innen miljøområdet styrkes.

Statkraft bidrar med en casestudie om elven Nea (Trøndelag) som en del av HydroCens FoU-program, der omfanget av miljødesign-metoden for regulerte elver utvides fra laks til også å omfatte ferskvannsrørret, biodiversitet og fritidsinteresser.

Det EU-finansierte FoU-prosjektet HydroFlex tar sikte på å utvikle nye teknologier som muliggjør at vannkraftverk kan driftes enda mer fleksibelt. Prosjektet omfatter studier av varierende vannføring gjennom kraftverk med hyppig start og stopp, samt alternativer for å levere et bredt spekter av systemtjenester. I tillegg må driften være tilpasset relevante miljømessige og sosiale forhold, og samtidig være økonomisk konkurransedyktig sammenlignet med andre alternativer.

Driftseksempler fra ulike land

Statkraft ønsker å bidra til miljøforbedringer uten å miste fleksibiliteten med tanke på fremtidens vann- og energibehov. Følgende eksempler beskriver noen utfordringer Statkraft møter i forskjellige land.

Virksomhet i Norge

I Norge har Statkraft evigvarende vannkraftkonsesjoner der vilkårene blir gjennomgått og oppdatert hvert 30. år. Hovedhensikten med denne revisjonsprosessen er å forbedre miljøforholdene. I det kommende tiåret vil 70 % av Norges vannkraftproduksjon og rundt 80 % av Statkrafts vannkraftproduksjon i Norge få nye driftsvilkår som en del av denne prosessen. I dag har Statkraft 13 pågående vilkårsrevisjoner i Norge. Statkraft støtter miljøforbedringer der miljøgevinstene vurderes å være større enn kostnadene knyttet til tap av:

- fornybar og klimavennlig kraftproduksjon
- fleksibilitet som er nødvendig for å balansere kraftsystemet
- muligheter for flomdemping

Statkraft mener at lokale miljøforhold kan forbedres uten at det går på bekostning av robustheten i det norske kraftforsynings-systemet. Statkraft ønsker derfor å medvirke i revisjonsprosessen med kompetanse og erfaring for å bidra til at myndigheter og politikere har best mulig informasjon til rådighet når de fastsetter oppdaterte driftsvilkår til det beste for miljøet og for fremtidig kraftforsyningsbehov.

Virksomhet i Sverige

I Sverige pågår en revisjon av miljølovgivningen for vannkraft for å bedre implementeringen av EUs rammedirektiv for vann. Det er opprettet et frivillig miljøfond som er finansiert av vannkraftbransjen (Hydro Environmental Fund) for å støtte implementering av miljøforbedringer. Statkraft bidrar til dette fondet og er også medlem av fondets styre.

Virksomhet i Peru

I Peru administreres Statkrafts virksomhet blant annet av den nasjonale vannressursloven som etterstreber en integrert forvaltning av vannressursene. I Peru står jordbruk for rundt 80 % av vannforbruket, og den nasjonale vannmyndigheten (ANA) er ansvarlig for å fordele vannressursene mellom de viktigste vannbrukerne. Ifølge peruansk lovgivning har jordbruk prioritet framfor kraftproduksjon når det gjelder bruk av vann, hvilket er en utfordring for Statkrafts virksomhet.

Siden slutten av 2016 er en ny forskrift fra ANA førende for hvor mye vann som skal slippes månedlig fra alle magasiner. For å møte denne utfordringen har Statkraft Peru engasjert seg i en konstruktiv dialog med myndighetene, og har klart å få på plass en avtale om optimal vannføring fra magasiner som opprettholder en effektiv kraftproduksjon uten å påvirke jordbruksinteressene negativt. Som følge av denne utviklingen har Statkraft installert sanntidsovervåking av vannføringen fra selskapets magasiner i Surasaca og Cochaquillo som begge har jordbruksaktiviteter nedstrøms. På denne måten kan både bønder og ANA overvåke vannføringen i sanntid, og dermed optimalisere fordelingen av vannressursene mellom flere brukere.

Virksomhet i Tyrkia

I Tyrkia ble det i 2018 gjennomført en studie ved Kargi vannkraftverk for å undersøke fordelene ved mer effektiv bruk av vannet nedstrøms dammen i Kizilirmak. Undersøkelsen viste at vanningsystemene trenger mindre vann enn opprinnelig antatt, slik at mer vann kan være tilgjengelig for kraftproduksjon. Statkraft vil samarbeide nært med de som bruker vann nedstrøms dammen og lokale myndigheter for å sikre nok vann til risproduksjon og for å opprettholde eksisterende infrastruktur på Kizilirmak-elven. Denne studien vil bidra til betydelige produksjonsøkninger og er et godt eksempel på konstruktivt samarbeid mellom ulike interessegrupper for miljø, samfunnsutvikling og kraftproduksjon.

Klimaendringer

Som et ledende energiselskap med hovedsakelig fornybar strømproduksjon (97,6 %), har Statkraft en betydelig lavere karbonintensitet (9 kg CO₂/MWh) enn sektorgjennomsnittet.

Hoveddelen av Statkrafts anlegg har lang levetid, og selskapets forretningsaktiviteter har et langsiktig perspektiv. Vann og vind er andre viktige innsatsfaktorer, og som naturressurser blir de påvirket av klimaendringer. Videre definerer klima- og energipolitikk viktige rammer for selskapets virksomhet.

Forbedring av hydrologisk ytelse

Statkraft tilpasser seg kontinuerlig til klimaendringer i driftssituasjoner og gjennom langsiktig planlegging av vannressursene. Den daglige driften i de nordiske landene krever en økende forståelse for endringer i nedbørsmønstre.

Statkraft deltar i flere internasjonale og nasjonale prosjekter for å bedre forståelsen for hvordan klimaendringer påvirker vannressursene på kort og lang sikt, både i og utenfor Norge. Slike prosjekter tar sikte på å forstå fremtidig tilgang til vann for energiproduksjon, flomdemping, økosystemer og miljøet.

I fremtiden vil mer ekstreme værmønstre utfordre vannressursene. Dette krever koordinerte og integrerte modeller for fremtidens vannforvaltning. Vann vil måtte lagres og slippes ut på en balansert måte til ulike formål, først og fremst til drikkevann, vanning og flomkontroll. Ved å kombinere behovet for lagring av vann til slike formål med lagringskapasitet for vannkraft åpnes nye muligheter for vannkraftanlegg som fyller flere formål. Forskningen og analysen som er nødvendig for å utvikle god vannforvaltning har tydelige likhetstrekk med driftsmodeller for vannkraftanlegg. I de nordiske landene gjennomfører Statkraft et betydelig vedlikeholds- og oppgraderingsarbeid på demninger, blant annet som en forberedelse til endringer i nedbørsmønstre og mer ekstremvær.

Analyse av scenarier

Statkraft følger nøye med på nasjonal, europeisk og global utvikling av klimapolitikk for å vurdere hvordan denne vil påvirke virksomheten. På samme måte er det viktig å analysere og forstå kostnadsutvikling og teknologisk utvikling for fornybare teknologier. Statkraft gir direkte innspill til policyprosesser i Norge og EU, inkludert en årlig "Low Emissions Scenario Report".

Under et ekstremt regnvær i oktober 2018 klarte Statkraft å vesentlig redusere omfanget av en større flomsituasjon, fra en 50-årsflom til en 20-årsflom.

Forretningsetikk

AMBISJON	MÅL	STATUS
Forhindre korrupsjon og uetisk praksis i alle aktiviteter	Null alvorlige compliance-hendelser	
	Implementering av compliance-tiltakene innenfor planlagt tidsramme	
Oppfølgingstiltak		
<ul style="list-style-type: none"> Alle ansatte gjennomfører opplæring i forretningsetikk med fokus på antikorrupsjon Fortsette å styrke kulturen for rapportering av bekymringer og brudd Fortsette å sikre god håndtering av antikorrupsjon og risikoer relatert til forretningsetikk i hele konsernet, med spesielt fokus på høyrisikoprosesser Forbedre hvordan forretningsetikk gjenspeiles i krav og kontrolltiltak for viktige forretningsprosesser 		
Kommentarer til resultat		
<ul style="list-style-type: none"> De viktigste grunnene til den grønne statusen er utrulling av compliance-programmet som planlagt, inkludert implementering av planlagte tiltak i forbindelse med opplæring, kulturbygging og reduksjon av risiko i kritiske forretningsprosesser. De viktigste tiltakene i 2018 var utrulling av opplæringsaktiviteter for alle ansatte, utrulling av nye retningslinjer på alle arbeidsspråk i konsernet, samt utarbeidelse av en ny erklæring om forretningsetiske forpliktelser (Business Ethics Commitment Statement). Tiltak som er planlagt i 2019 omfatter blant annet økt fokus på aktiviteter relatert til ledelsesengasjement og utrulling av compliance-prosedyrer i et nytt prosjektstyringssystem. 		

Rammer for forretningsetikk og compliance-arbeid

Statkraft har fortsatt å utvide sin innsats innen forretningsetikk de senere år med implementering av et omfattende compliance-program som dekker områdene korrupsjon, bedrageri, hvitvasking, sanksjoner og eksportkontroll, samt personvern og konkurranselovgivning. I fjor ble det gjennomført en revisjon av compliance-programmet med spesielt fokus på å forhindre korrupsjon og bedrageri i hele selskapet. Revisjonen bekreftet at selskapet har et godt etablert og omfattende compliance-program som er tilpasset selskapets risikoer, og at det var oppdatert med hensyn til utvikling av ekstern lovgivning og standarder.

Styret er involvert i compliance-arbeidet gjennom jevnlig diskusjoner vedrørende utviklingen av programmet, minimum hvert kvartal. I 2018 ble styret i større grad involvert i dette arbeidet. Dette omfattet gjennomgang av gjennomført revisjon og oppfølgingsplaner som ble fremlagt av administrasjonen for å håndtere påviste forbedringsområder.

Compliance-program

Statkraft gjennomfører jevnlig risikovurderinger av antikorrupsjon for hele selskapet – årlig for alle forretningsområder. Risikoene håndteres gjennom oppfølgingstiltak. Risikostyringsprosessen er mer omfattende for høyrisikoland og -prosjekter, og omfatter alltid en kombinasjon av lokal kompetanse og sentrale compliance-ressurser. I 2018 ble det implementert en ny metodikk for risikovurdering som også omfattet innføring av nye temaer som dekkes av compliance-området.

I løpet av 2018 ble det gjennomført et arbeid for å oppdatere interne regler og retningslinjer relatert til forretningsetikk. Det ble innført nye regler for forretningsetikk (Business Ethics Rules) på ti ulike språk med både trykket og digitalt veiledningsmateriale. Et nytt e-læringsprogram for forretningsetikk ble også lansert. Videre vedtok konsernledelsen en ny erklæring om forretningsetikk

(Business Ethics Commitment Statement) for å klart og tydelig kommunisere ledelsens ståsted og forventninger i hele selskapet.

De viktigste korrupsjonsrisikoene som er identifisert for selskapet relaterer seg til forretningsutvikling og prosesser for fusjoner og overtakelser, innkjøp- og betalingsprosesser, bruk av konsulenter og mellommenn, prosesser i forbindelse med offentlige tillatelser, interessentstyring og interessekonflikter. Slike risikoer varierer avhengig av geografisk beliggenhet, teknologi og type forretningsaktivitet. Slike nyanser gjenspeiles i risikokartene til de forskjellige forretningsenhetene.

Konsernets compliance-program oppdateres jevnlig slik at de gjenspeiler de risikoene som blir identifisert i risikovurderinger og gjennom analyse av konkrete saker og granskninger. Dette omfatter utvikling av nye prosedyrer og kontrolltiltak og justeringer av opplæringsaktiviteter.

Opplæring og kommunikasjon

Statkraft sikrer at alle ansatte er kjent med de prinsipper som er beskrevet i selskapets etiske retningslinjer gjennom programmer for nyansatte, jevnlig opplæring for alle ansatte og gjennom kommunikasjon med ledere på høyere nivå. Det siste året er det gjennomført opplæringskurs på alle større lokasjoner. I tillegg ble det organisert skreddersydde opplæringskurs for styret, konsernledelsen, ledere på høyt nivå og medarbeidere i forskjellige funksjoner. Compliance har vært et viktig tema i alle større arrangementer for ledere og medarbeidere det siste året.

Håndtering av tredjepartsrisiko

Statkraft har tydelige og detaljerte prosedyrer for håndtering av tredjepartsrisiko. Dette omfatter regler for hvordan bakgrunnssjekker skal gjennomføres, hvordan kontraktsklausuler skal formuleres og hvordan oppfølging skal gjennomføres for høyrisikokontrakter.

Compliance-enheten sjekker alle høyrisikopartnere (inkludert alle agenter). Denne gjennomgangen omfatter en vurdering av eierstruktur (inkludert reelle eiere), en vurdering av koblinger til politisk eksponerte personer, samt en bred vurdering av omdømmerisikoer assosiert med motparten. Analysenivået justeres i forhold til type forretningspartnere og avtale. I 2018 ble prosedyrene for tredjeparts-sjekker for lokasjoner og forretningsaktiviteter med spesiell risikoeksponering ytterligere utviklet og justert. Videre pågår arbeid for å revidere metodikken for oppfølging av tredjeparter gjennom hele kontraktperioden.

I 2018 ble standardklausulene for forretningsetikk i tredjepartskontrakter oppdatert for å sikre at disse reflekterer utviklingen med hensyn til juridiske krav og risikoeksponering for ulike typer kontraktsprosesser.

Internkontroll

Statkraft har i de senere år forbedret kontrolltiltakene i forbindelse med korrupsjons- og bedragerforebygging. Det pågår et samarbeid mellom compliance-enheten og CFO-enheten for ytterligere utvikling av slike kontrolltiltak.

Nye tiltak innen compliance-området

I tillegg til kontinuerlig utvikling av nøkkelområder for arbeid som beskrevet ovenfor, ble det også lansert nye tiltak i 2018. Disse er beskrevet nedenfor.

Personvernprosjekt

Personvernprosjektet ble implementert i 2018. Prosjektet tar sikte på å løfte Statkraft til et modenhetsnivå som sikrer samsvar med gjeldende personvernregler, spesielt EUs nye personvernforordning (GDPR) som trådte i kraft i mai 2018. Prosjektet fokuserer på avklaring av roller og ansvarsområder, forbedring av prosedyrer og økt av bevissthet rundt vern av persondata. I tillegg er det gjennomført en omfattende kartlegging i hele selskapet for å etablere detaljerte dataregistre og å håndtere eventuelle avvik.

Ny veiledning og opplæring

Betydelig arbeid er utført for å lage enkle og brukervennlige opplærings- og veiledningsmaterieell på alle arbeidsspråk i selskapet. Det nye materialet fokuserer på åtte kjerneregler for forretningsetikk for å sikre at de mest grunnleggende interne regler er godt kjent og huskes av alle medarbeidere. Det nye materialet og dets fokus har blitt diskutert med styret og konsernledelsen før det ble ferdigstilt og lansert.

Skatt

På bakgrunn av økt globalt fokus på skattestyring og åpenhet rundt skatt, besluttet styret i 2017 å frivillig fremlegge en global skattestrategi som presenterer den interne skattepolicyen, samt praksis og prosedyrer som ligger i Statkrafts styringssystem. Den frivillige offentliggjøringen av den globale skattestrategien ble gjort i tillegg til den påbudte offentliggjøringen av en egen skattestrategi for Storbritannia som blir offentliggjort i samsvar med ny britisk lovgivning.

Statkraft følger en skattestrategi som bygger på etablerte prinsipper, er transparent og bærekraftig og i samsvar med Statkrafts etiske retningslinjer. Statkraft er forpliktet til å sikre fullt samsvar med alle lovbestemte forpliktelser og full fremlegging til skattemyndighetene. Statkraft handler etter armlengdes-prinsippet, og engasjerer seg ikke i kunstige skatteordninger og vurderer aktivt alle sider av skatteplanlegging. Videre er all skatteplanlegging underlagt robuste revisjons- og godkjenningsprosesser, og skal:

- støtte reell kommersiell aktivitet
- bygge på full fremlegging av fakta og forhold til relevant skattemyndighet
- ikke bruke skatteregimer som anses som «skadelige» av OECD eller EU

Statkraft har etablert en prosedyre for styring av skatterisiko som legger til rette for identifisering, måling, styring og rapportering av skatterisikoer.